

навчання за ключовими словами і за правилами читання. Українськими дослідниками встановлено, що жоден взятий окремо метод, не може бути достатньо ефективним для навчання техніки читання. Найдоцільнішим вважається комбінування елементів кількох методів, наприклад, звукового аналітико-синтетичного методу, завдяки якому добре засвоюються буквено-звукові співвідношення, та методу навчання за правилами читання чи за аналогією (ключовими словами) [1; 2; 6].

У підручниках англійської мови навчання техніки читання інколи рекомендується починати читанням слів з голосною у відкритому складі, проте багато педагогів надають перевагу закритому складу. Такий підхід має ряд переваг. Крім того, реалізується при цьому один з основних дидактичних принципів – поступового подолання труднощів, переходу від легкого до важчого, складнішого [1].

У процесі навчання техніки читання виділяють, як правило, два послідовних і взаємопов'язаних етапи: 1) навчання читання вголос і 2) навчання читання про себе. Здійснюється ця робота послідовно на матеріалі ізольованих слів, словосполучень, речень, груп речень і, нарешті, текстів [2].

Висновки. Встановлено, що несформованість навичок техніки читання гальмує самостійну роботу студентів над текстом підручника, а пізніше – над спеціальним текстом. Тому, дуже важливо вчасно сформувати у студентів необхідні уміння роботи з іншомовним тестом, прищепити культуру читання, і як кінцевий результат, досягти практичних цілей навчання іноземних мов у вищих навчальних закладах.

Література:

1. Ніколаєва С. Ю., Гринюк Г. А., Олійник І. І., Метьолкіна О. Б., Постнікова Н. К., Онищенко К. І., Щербак Л. П. Сучасні технології навчання іншомовного спілкування. – К.: Ленвіт, 1997. – 96 с.
2. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах / Кол. авторів під кер. С. Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 1999. – 320 с.
3. Бородіна Г. І., Бовчалюк Я. П. Система і характер вправ професійно-орієнтованого підручника для інтенсивного навчання читання. // Іноземні мови. – 2000. – №3. – С. 37–39.
4. Дегтярева Ю. В. Обучение чтению на английском языке для деловых целей во взаимосвязи с другими видами речевой деятельности / Іноземні мови. – 1998. – №1. – С. 42–44.
5. Круковський В. І., Припишнюк Я. І. Система активного навчання читання новел. / Іноземні мови. – 1997. – №2. – С. 16–18.
6. Ніколаєва С. Ю. Індивідуалізація процесу навчання іноземної мови // Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах. – К.: Ленвіт, 1999. – С. 249–259.

УДК 371.4

Касьян Т.К.

ВПЛИВ МИСТЕЦТВА НА ЛЮДИНУ. КРАСА ЯК ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ГАРМОНІЙНИХ КАТЕГОРІЙ МІРИ Й ЧИСЛА

***Анотація.** У статті розглянуто, як завдяки мистецтву, на прикладі музики та живопису можна гармонізувати психічний стан людини, а також сутність краси, яка полягає в гармонії, тобто у відповідності певного явища життя або витвору мистецтва з діючим у світобутті законам розвитку.*

***Аннотація.** В статье рассматривается, как через искусство, на примере музыки и живописи можно гармонизировать психологическое состояние человека, а так же сущность красоты, заключающейся в гармонии, т. е. в соответствии данного явления жизни или произведения искусства с действующим в мироздании законом развития.*

***Annotation.** This paper discusses how arts, music and painting in particular, enables harmonization of people's psychological states. It is maintained that the sense of beauty evoked in humans rests on harmony as congruity of some phenomenon of life or arts with the laws of genesis inherent in the Universe.*

Постановка проблеми. Прослідкувати, як впливає мистецтво на людину, будучи виразником краси та взаємозв'язку гармонійних категорій міри й числа.

Зв'язок роботи з науковими програмами. Роботу виконано згідно з планом НДР кафедри образотворчого й декоративно-прикладного мистецтва ЦНУ ім. Богдана Хмельницького.

Аналіз останніх досягнень і публікацій. У мистецтвознавчій і науково-методичній літературі широко представлено філософське осмислення краси й мистецтва у світлі духовного вчення, його впливу на людину (роботи О. І.Реріх, А. Клізовського), а також дії кольору й звуку, складових живопису й музики (роботи С. Т. Візер, Г. Б. Шереметьевой, Барбари Енн Бреннан й ін.).

Мета роботи. Показати великий вплив мистецтва на психологічний стан людини, на її здоров'я в сучасному світі, розглянути роль краси як формуючого й гармонізуючого початку в мистецтві.

Вище Світорозуміння, що спонукає свідомість людини до роздуму про світобуття, є могутнім двигуном всього суцього, завдяки чому розвивається життя у всесвіті, це вічна категорія – любов, а краса – та мета, до якої життя, що розвивається, прагне. Досконалість поза красою бути не може. Суть краси полягає в гармонії, тобто у відповідності певного явища життя, або певної форми життя, або витвору мистецтва з законам розвитку, що діють у Всесвіті. Де є ця відповідність, там безмежне зростання гармонії й краси, там, де її немає, життя йде до руйнування, знищення.

У християнському священному писанні сказано: „Бог створив все мірою й числом”. Міра й число є гармонія і ритм, із яких створюється краса”.

Отже, з одного, що має позначення (1) та має назву Єдиний утворюється два з визначенням (2) дуальність, або Монада*, а з двох народжується третє за аналогією (3), тобто Триєдине.

На цих трьох принципах базується побудова всього в нашій Сонячній системі. Цю будову можна представити у вигляді схеми:

людина	світи	Гуни*	звук	колір
1.Тіло	фізичний (ефірний)	пристрасть	до	червоний
2. Душа	астральний (тонко-чуттєвий)	невігластво	мі	жовтий
3. Дух	ментальний (вогненний)	добронравність	соль	синій

У великому таїнстві: *єдність – дуальність – триєдність*

відбувається подальший розвиток і розгортання процесу гармонії різних аспектів Всесвіту до універсального числа – 7. Цей процес можна представити у вигляді схеми світобудови:

Енергетичні оболонки у людини	Основні чакри*	Музична октава	Колір веселки
1. Фізичний	муладхара	до	червоний
2.Ефірний	свадхистана	ре	оранжевий
3. Астральний	манипура	мі	жовтий
4. Ментальний	анахата	фа	зелений
5.Казуальний	вишудха	соль	блакитний
6. Будхичний	аджна	ля	синій
7. Монадичний	сахасрара	сі	фіолетовий

Будь-яке *єдине*, чи то людина, чи сонячна система, чи музична октава, є багатоскладовим і багатообразним та водночас єдиним. Наприклад, „прості” числа: 1, 2, 3, 5, 7 діляться на самих себе й на одиницю, тобто, будучи одним цілим, складаються з різноманіття. Цей же феномен можна прослідкувати у веселці: якщо пропустити через заломлюючу призму всі сім кольорів, то отримаємо біле світло.

Просуваючись далі в роздумах про глибину та розмаїття світів, можна прийти до числа, відомому всім нам як число 12, що складається з двох простих – 5 і 7. Воно представлено в енергетичних спіралях ДНК, звуках ахроматичної гами, кількості годин на добу, місяців у році, а також числом основних і проміжних кольорів

Число 12 ділиться само на себе й на одиницю, а також на 3 (триєдиний світ) і на 4 (земний і тонкий світи). Досить повно представлено вчення про числа в піфагорійській школі.

Відомо, що в нашому тривимірному фізичному світі багато краси, проте чотирирівимірний тонкий світ наділений нею значно більше. Усякий вищий світ відрізняється від середнього та нижчого, що знаходиться з ним поряд, саме тією силою, що творить красу. Тонший і динамічніший, він має великий спектр кольорів, звуків, запахів. До речі, людина, як частина цього світу, теж наділена трьома параметрами: кожна має свій колір аури*, кожна має не тільки свою ноту, але навіть й октаву звучання, кожна має свій запах, за допомогою якого вона може знайти собі бажаного партнера. До речі, за запахом можна визначити, наскільки гарне або погане здоров'я має людина.

Отже, всі фарби тонкого світ густіші, чистіші, ніжніші й напруженіші. Видиме на землі північне саяво є лише слабким віддзеркаленням краси тонкого світу. Гармонійне звучання цих світів веде до пізнання ментального (вогненного), який, імовірно, також має числовий вираз, що ділиться на одиницю й на самого себе. Наприклад, 49 (просте число) чакр, що вміщує в собі людина як уособлення мікрокосмосу.

У сучасному мовленні відсутні такі слова й словосполучення, які могли б достовірно передати нам сутність проявленого світу. Коли Мойсей на горі Синає просив Господа показати свій Лік, Господь відповів, що не може людина, яка бачила його, залишатися живою. Відбувається це внаслідок генерації енергій високих вібрацій Вищими Ієрархами, які людський організм через свою недосконалість не здатен сприймати. Як скляний посуд не витримує високих вібрацій і тріскається, так і людина не може довго споглядати сліпучу красу Вищих Ієрархів. Цей факт, зокрема, підтверджують ті, на долю яких випало така рідкісна, унікальна можливість.

В ученні „Жива етика” сказано: „Коли повторюю про Красу, хочу привчити до великої краси Вогненного світу. Кожен, хто може полюбити прекрасне, вже перетворює частину життя на землі. Тільки глибоким духовним пізнанням можна вже тут спалювати непотрібне дрантя. Не на в якій є велика Вогненна присутність” [3].

Окрім краси, різноманітних явищ природи, існує краса, яку дає людина при взаємодії з іншою за допомогою мистецтва – музики, архітектури, театру, танцю, живопису.

Художник, який може творити серцем, починає своє полотно з енергії Любові. Тобто з того, що привернуло увагу митця, що торкнулось ів і думок, поєдналося в серці зі щирістю, наївністю, відданістю з тією суттю, яка зображена: будь-то крила метелика, що переливаються всіма барвами веселки; польові трави, що милуються під лагідним вітром; ніжні світанки; багрянні зорі; й, звичайно, милі кожному серцю – квіти. Н. К. Реріх та О. І. Реріх говорили, що небо опустилося на землю в квітах. Саме в квітах закладено знання про побудову Всесвіту. Квіти можна відтворити у вигляді простої геометричної форми, напр.: із чотирьох пелюсток (сімейство хрестоквітних: матіола, суріпка) – сторони світла, з п'яти (сімейство розоквітних: герань, яблуня) – символ людини або п'яти стихій, із шести (ірис) – зірка Давида, багатопелюсткові (ромашка, соняшник, айстра) – солярний символ сонця; (троянда) – спіраль розвитку всесвіту й таке інше. Відтворення внутрішніх відчуттів, усвідомлення філософсько-етичних проблем, свого місця в житті знаходить прояв у вигляді символічних образів на полотні митця.

Кожна творча людина хоч один раз у житті ставила собі запитання: наскільки вона усвідомлює відповідальність за те, що робить? Відомо, що думки, почуття – це енергетичні субстанції, які сповнюються емоційним накалом художника й проектуються відповідно на його полотно. Отже, наскільки чистими й позитивними будуть думки й почуття митця, настільки образи, закладені в полотно, будуть нести радість і натхнення.

Так, у Православ'ї були іконописці й богомази. Іконописець – відкритий спадкоємець тонких вогнених енергій. У створенні ікони важливу роль відігравали духовні накопичення художника, очищення, пости й молитви. Посилення відчуття, що глядач співіснує з вогненным світом, зображеним на іконі, досягалося завдяки певному технічному прийому: зворотній лінійній перспективі, як горизонтальної, так і колірної, коли передній за межі площинного зображення в об'ємний вогненний світ Духу, де створюються чудодійні зцілення.

Відповідно богомази вкладали в ікону лише те, що відчували в певний момент, і чим далі від етичного ідеалу вони перебували в мить праці, тим більше руйнівного виявлялося в

тому, що вони малювали. От чому в сучасну перехідну епоху світоглядних орієнтирів образи „напівлюдей-напівбісів” завжди вдаються краще, ніж образи „напівбогів”.

Окрім того, негативно впливати на підсвідомість людини може будь-що: зображення зламаного чи зсохлого дерева або елементи розпаду, агресії, вульгарності, порнографії, насильства й таке інше.

Якщо, скажімо, порівняти вплив музики на людину з впливом образотворчого мистецтва, то останнє знаходиться в більш вигідному становищі. Той, хто розглядає якусь картину, здатний проявити свої аналітичні здібності, усвідомлюючи сутність зображеного, відчуваючи позитивний чи негативний вплив, а отже, роблячи власний вибір: чи співзвучна вона з внутрішніми уподобаннями, чи ні.

Музика діє безпосередньо на підсвідомому рівні. Японські учені під електронним мікроскопом спостерігали, яким чином впливає музика на молекулу води (зміни в її метафізичній структурі): рок – викликав її руйнування, твори Моцарта відновлювали форму, а молитва наповнювала особливим змістом.

І звук, і колір мають хвилеву структуру з характерною частотою коливань, хоча природа цих явищ різна. Звук породжується подовжніми хвилями, що розповсюджуються в якій-небудь сфері, будь-то повітря, або стіна будинку, або внутрішнє звучання. Термін „подовжні хвилі” означає, що напрям розповсюдження хвилі збігається з напрямом коливань. На противагу цьому світловий спектр за своєю природою є електромагнітною хвилею, коливання якої перпендикулярні напрямку її розповсюдження. І звук, і світло є носіями вищих частот, природа яких виходить за межі фізичного світу.

Колір – надзвичайно важливий для здоров'я людини. Аура потребує всіх кольорів видимого спектру. Жінки щодо цього дуже інтуїтивні: підбираючи кожен ранок одяг відповідно до настрою, вони компенсують свою потребу в тому або іншому колірному спектрі. Кожне захворювання пов'язане з дисфункцією певних чакр, причому чакра, що страждає, повинна підживлюватись кольором, якого їй не вистачає, отже, колір можна використовувати для лікування найрізноманітніших хвороб. Наприклад, людина, у якої хвора щитовидна залоза, потребує синього кольору. Якщо вона проявляє надмірну активність, то для зцілення необхідний зелений колір, який має властивість урівноважувати енергетичні потоки всієї аури. При розсіяному склерозі корисні червоний і оранжеві кольори, оскільки при цьому захворюванні вражено дві перші чакри. Всі онкохворі потребують золотистого кольору, тому що при будь-якому прояві раку рветься аура сьомого рівня, яка забарвлена в колір золота. Крім того, хворим на рак потрібний колір, який відповідає кольору чакри, поблизу якої розташовується уражений пухлиною орган. Наприклад, при раку печінки корисні жовтий і персиковий кольори, оскільки це кольори третьої чакри. Блакитний колір стін рекомендовано в кімнатах дітей із підвищеною активністю, оскільки він добре заспокоює пацієнтів і запобігає черговим випадкам. Зелений і рожевий (додаткові або комплектарні кольори, якщо їх пропустити через призму, то вони утворять білий колір) допомагають хворому зарядити й збалансувати серцеву чакру. Взагалі серцева чакра займає центральне місце в процесі зцілення будь-якого захворювання, оскільки цілюща енергія перш ніж дійти до якого-небудь рівня аури проходить через неї, цій чакрі відповідає зелений колір. Недаремно на землі в природі переважає саме цей колір. Він складається з синього й жовтого, через що має найбільше відтінків – від найхолодніших до найтепліших [1].

Отже, живопис, де колористичний діапазон дуже широкий, має колосальний вплив на людину.

Сучасна людина, на жаль, не повною мірою розуміє значення мистецтва як одного з наймогутніших чинників духовного розвитку людства. Витвори мистецтва, зазвичай, є надбанням лише небагатьох забезпечених людей, хоч еволюційне мистецтво повинно належати людям.

Мистецтво як складник філософського розуміння краси гармонізує й удосконалює життя людини. Краса в своїх проявах безмежна. Вона не вміщається ні в які рамки і не може бути чим-небудь чи ким-небудь обмежена; всюди, де є відповідність міри й числа, існує безмежне зростання краси. Якщо відповідності немає, виникає дисгармонія, що відповідно до законів розвитку життя спричиняє його руйнування й знищення. Мистецтво є процесом невимірної

цінності для еволюції вищого світогляду. Будь-яка мрія художника про красу, що коли-небудь досягала земної свідомості, є прозрінням у Вічну Красу, яка не живе без Любові.

Краса, Любов, Віра, по суті, і є проявом Вищого Творіння, що зійшли на людей як благословення.

Література:

1. Барбара Энн Бреннан. Руки света. – М.: ООО „Издательство Астрель”, 2000. – 396с.
2. Визер В. С. Система цвета в живописи. – ЗАО Издательский дом „Питер”, 2004. – Рига: „ВИЕДА”, 1991. – 268 с.
3. Комарницкий Н. А. Ботаника. Систематика растений. – М., 1975. – 608с.
4. Масару Эмото. Тайная жизнь воды. Минск.: ОАО „Полиграфкомбинат им. Я. Коласа”, 2006. – 160 с.
5. Разум сердца. Мир нравственности в высказываниях и афоризмах. – М.: Издательство политической литературы, 1990. – 606 с.
6. Степанов А. М. Толковый словарь по эзотерике, оккультизму и парапсихологии. – М.: АО „Астра семь”, 1997. – 335с.
7. Таранов П. С. Анатомия мудрости. 106 философов. – Симферополь: „Таврия”, 1995. – 462 с.
8. Шереметьева Г.Б. Семь цветов здоровья. Воздействие цветом. – М.:ФАИР-ПРЕСС, 2001.– 364 с.

УДК 371.134

Кир’ян Т.І.

РОЛЬ ПЕДАГОГІЧНОЇ СПАДЩИНИ БРАТІВ КОЛОМІЙЧЕНКІВ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Анотація. У статті розкриваються основні підходи до формування професійної компетентності майбутніх медичних працівників, розроблені відомими українськими вченими-лікарями ХХ ст. М.С. Коломійченком та О.С. Коломійченком.

Аннотация. В статье раскрываются основные подходы к формированию профессиональной компетентности будущих медицинских работников, разработанные известными украинскими учеными-врачами ХХ ст. М.С. Коломийченко и А.С. Коломийченко.

Annotation. The article deals with the general approaches to the formation of the professional competence of the future medical professionals created by the famous Ukrainian medical scientists of the ХХ century М.С. Kolomyichenko and О.С. Kolomyichenko.

Мета статті: з’ясувати роль педагогічної спадщини відомих українських учених-лікарів братів Коломійченків у формуванні професійної компетентності у контексті сучасних вимог до випускників вищих медичних навчальних закладів.

Для реалізації мети необхідно було розв’язати такі конкретні **завдання**:

1. Уточнити поняття „професія”, професійна компетентність випускника вищого медичного навчального закладу.

2. З’ясувати принципи навчання, на яких ґрунтується діяльність викладача вищого навчального закладу.

3. У контексті сучасних вимог до процесу підготовки майбутніх медичних працівників проаналізувати основні педагогічні настанови М.С. Коломійченка та О.С. Коломійченка.

Об’єкт дослідження – процес професійної підготовки майбутніх медичних працівників у вищих навчальних закладах.

Предмет дослідження – педагогічні напрацювання вчених-лікарів братів Коломійченків з проблеми формування професійної компетентності майбутніх медичних працівників.

Методами наукового пошуку послуговували: теоретичний аналіз праць з проблеми формування професійної компетентності, аналіз педагогічної спадщини М.С. Коломійченка та О.С. Коломійченка, синтез, описовий метод.